

COMENTARIU

la Folderul 13 Vulnerabilitate Stress, endogenie

2025

Psihopatologia clinică a psihozelor din sec XX a funcționat, până la DSM III(1980), utilizând conceptul de „endogenie,,; ce se referea la un determinism „interior.. necomprehensibil,, (probabil cerebral biologic). Acesta se atribuia mai ales Schizofreniei, Psihozelor Delirante și si Tb Maniaco Depressive. Odată eliminată această etichetă, s-a dezvoltat o perspectivă etio patogenică „vulnerabilitate/stress,,...care are în vedere raportarea terenului personalistic de fond – ce poate fi marcat genetic și prin cumul biografic de stressori....la solicitările psihice intense și psihotraumele actuale. Deși o astfel de raportare a fost în vizorul psihopatologilor din prima jumătate a sec XX – după impunerea ideii de reacție comprehensibilă anormală - , perioada de cumpănă dintre sec XX/XXI a adus multiple noutăți în domeniu; ajungându-se la sugestia unei balanțe între; – cumulul factorilor vulnerabilizatori genetici, organici și psiho-sociali stresanți....și, cumulul factorilor protectivi de non-vulnerabilitate, suport și reziliență. În Folder e prezentată sinteza făcută în această direcție în 2010 (în Bazele psihopatologiei clinice)..precum și câteva redactări ce abordează și rezumă această temă, inclusiv scurte sinteze de după 2020 (făcute pentru psihologi).

A rămas totuși o problemă deschisă, pe care a semnalat-o Tellembach în ultima sinteză importantă realizată cu privire la tema „endogeniei,,, și anume; tema dinamicii bio-psiho-ritmurilor antro-po cosmice. O relativă soluție a acesteia ar deriva din comparația problematicii psihopatologice cu.. cursul existenței firești, dintre naștere și moarte, a indivizilor biologici și umani, de-a-lungul ciclurilor vieții (ale dezvoltării, maturității și îmbătrânirii) trecându-se prin diverse perioade și episoade, moștenirea biopsihologică aducând cu ea și unele aspecte de psihoritmicitate. Deși această problemă e în mare parte specifică patologiei afective periodice (bipolare și monopolar depressive), ea rămâne deschisă pentru psihopatologie în ansamblu, existența persoanei psihice derulându-se constant, prin proiecte existențiale de diverse anvergură. Problemă care, se corelează și cu modificările vieții cotidiene indusă de civilizația actuală, în ceea ce privește ritmicitatea existenței.